

LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS

AKTUALI PRAKTIKA CIVILINĖSE BYLOSE

2019 m. gruodis

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

Civilinėje byloje Nr. [e2A-590-943/2019](#), sprendama ieškinio senaties instituto taikymo klausimą, Lietuvos apeliacinio teismo (toliau – ir Lietuvos apeliacinis teismas, ir LAPT) Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, įvertinusi faktines bylos aplinkybes ir Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 1.128 straipsnio nuostatas, kuriomis nustatoma, jog prievolės asmenų pasikeitimas nepakeičia ieškinio senaties termino ir jo skaičiavimo tvarkos, laikė pagrįstomis pirmosios instancijos teismo išvadas dėl to, kad ieškinio senaties termino eigos pradžia sietina su įmonės dokumentų perdavimu pirmajam įmonės bankroto administratoriui.

Civilinėje byloje Nr. [e2A-630-1120/2019](#), sprendama šalių dalyvavimo teismo posėdyje klausimą, Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija konstatavo, kad šalių procesiniai prašymai nesant teismo nutarties pakeisti posėdžio datą negali sukurti teisėto lūkesčio, jog posėdžio data bus pakeista, šalis turi pareigą domėtis bylos eiga, ar paskirtas teismo posėdis atidėtas, esant būtinybei jį atidėti, siūlyti ir derinti kitą teismo posėdžio datą.

Civilinėje byloje Nr. [e2-1209-943/2019](#), sprenddamas ikiteismine tvarka paduodamo pareiškimo dėl juridinio asmens veiklos tyrimo turinio klausimą, Lietuvos apeliacinis teismas nurodė, kad pagal CK 2.126 straipsnio 2 dalį ikiteismine tvarka paduotame pareiškime dėl juridinio asmens veiklos tyrimo turi būti konkrečiai nurodyta netinkama veikla ar nesąžiningas pareigų vykdymas ir motyvai, kodėl veikla yra netinkama. Nors įstatyme aiškiai nenurodoma, tačiau sistemiškai aiškinant tokį teisinį reglamentavimą darytina išvada, kad tokia pareiškime taip

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

pat turi būti nurodyta, koku būdu, pareiškėjo nuomone, reikėtų šalinti nurodytus trūkumus, kad juridinis asmuo (jo valdymo organai ar jo nariai) realiai galėtų įvykdyti pareikštą reikalavimą.

Civilinėje byloje Nr. [e2-1235-790/2019](#), sprenddamas nutarties, kuria atsisakyta priimti atskirąjį skundą, pateiktą dėl teismo nutarties, kuria nebuvo tenkintas prašymas atnaujinti procesą sustabdytoje civilinėje byloje, skundžiamumo klausimą, Lietuvos apeliacinis teismas pripažino, kad teismo nutartis dėl bylos nagrinėjimo (ne)atnaujinimo nėra apeliacinio apskundimo objektas, todėl pirmosios instancijos teismas neturėjo pagrindo priimti dėl šios nutarties teikiamą atskirąjį skundą.

Civilinėje byloje Nr. [2-1705-450/2019](#), nagrinėdamas nutarties, kuria atmestas prašymas priimti sprendimą dėl įmonės pabaigos, skundžiamumo klausimą, Lietuvos apeliacinis teismas nurodė, kad tokia nutartis negali būti apskundimo objektas, todėl apeliacinį procesą dėl minėtos nutarties nutraukė.

Civilinėje byloje Nr. [2A-654-943/2019](#), sprenddama Lietuvos teismų jurisdikcijos ir taikytinos teisės klausimus, Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija nurodė, kad 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (toliau – Reglamentas „Bruselis Ia“) numatyta, jog šalys gali susitarti dėl jurisdikcijos ir toks susitarimas eliminuoja Reglamento nuostatų dėl ginčo jurisdikcijos taikymą, tačiau susitarimas dėl jurisdikcijos ne tik turi atitikti susitarimui keliamus formas ir turinio reikalavimus

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

(Reglamento „Briuselis Ia“ 25 straipsnio 1 dalies a–c punktai), bet ir negali prieštarauti specialiesiems ir išimtiniais jurisdikcijos pagrindams, numatytiems Reglamento „Briuselis Ia“ 3–5 skirsniuose, 24 straipsnyje. Šiuo atveju teisėjų kolegija nenustatė, kad šalys buvo susitarusios dėl jurisdikcijos. Šalis siejančioje draudimo sutartyje esanti nuoroda į ginčų sprendimo procedūrą negalėjo būti laikoma susitarimu dėl ginčo jurisdikcijos, panaikinančiu Reglamento „Briuselis Ia“ 3 skirsnio nuostatų taikymą, nes toks susitarimas neatitiko 15 straipsnio reikalavimų, be to, ir pačios šalys šios sutarties nuostatos nelaikė susitarimu dėl jurisdikcijos, todėl, teisėjų kolegijos vertinimu, jurisdikcijos klausimas turėjo būti įvertintas remiantis Reglamento 3 skirsnyje įtvirtintomis taisyklėmis.

Spręsdama klausimą dėl byloje taikytinos teisės, teisėjų kolegija pažymėjo, kad sutartinėms prievolėms taikytinos teisės klausimai reglamentuojami 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente Nr. 593/2008 dėl sutartinėms prievolėms taikytinos teisės (toliau – Reglamentas „Roma I“). Šalys (kurių buveinės vietos Lietuvos ir Estijos Respublikose) sutartimi nustatė, kad draudimo sutarčiai taikoma Jungtinės Karalystės ir Vėlo teisė. Įvertinusi draudimo sutartims taikytinos teisės nustatymo klausimus, teisėjų kolegija laikė, kad toks šalių susitarimas dėl taikytinos teisės negali būti laikomas galiojančiu Reglamento „Roma I“ 7 straipsnio kontekste. Nurodytas straipsnis nukreipia į tai, kad draudimo santykiuose šalių pasirenkama taikytina teisė būtų kuo labiau susijusi su teisiniais santykiais, iš kurių ji kilo. Šiuo atveju šalių pasirinkta taikyti Jungtinės Karalystės ir Vėlo teisė nepatenka į valstybių narių teisę, kurią šalys, atsižvelgdamos į Reglamento „Roma I“ 7 straipsnio 3 dalį, būtų laisvos pasirinkti jų sutartiniams santykiams taikyti, kadangi ji yra pernelyg nutolusi tiek nuo teisinių santykių šalių (kaip minėta, šalių buveinės vietos yra

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

Lietuvos ir Estijos Respublikose), tiek ir nuo sutartimi sukuriamų teisinių santykių (apdraudžiama transporto priemonė, registruota Lietuvos Respublikoje).

Teisėjų kolegija, konstatavusi, kad ginčo sutartyje įtvirtintas šalių susitarimas dėl taikytinos teisės negali būti laikomas galiojančiu ir nustatančiu taikytiną teisę, sprendė, kad, šiuo konkrečiu atveju nustatant ginčo situacijai nagrinėti taikytiną teisę, turėjo būti vadovujamasi bendromis nuostatomis, kuriomis nustatomas draudimo sutartims taikytinos teisės parinkimas tuo atveju, kai nėra šalių pasirinkimo dėl taikytinos teisės.

Apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija nurodė, kad pagal Reglamento „Roma I“ 7 straipsnio 3 dalį tais atvejais, kai šalys nepasirinko taikytinos teisės, sutarčiai taikoma valstybės narės, kurioje sutarties sudarymo metu yra rizika, teisė. Teisės doktrinoje pripažįstama, kad kai apdraudžiamas automobilis, taikoma tos valstybės teisė, kurioje apdraudžiama transporto priemonė yra registruota. Šiuo atveju ginčo sutartimi buvo apdraustas ieškovei priklausantis Lietuvos Respublikoje registruotas automobilis, todėl teisėjų kolegija konstatavo, kad ginčui nagrinėti pirmosios instancijos teismas pagrįstai taikė Lietuvos Respublikos materialinės teisės normas.

Civilinėje byloje Nr. [e2-1261-516/2019](#), sprenddamas laikinosios apsaugos priemonės – išieškojimo vykdymo procese sustabdymo – taikymo klausimą, Lietuvos apeliacinis teismas pripažino, kad Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 145 straipsnio 1 dalies 10 punkte įtvirtinta laikinoji apsaugos priemonė gali būti taikoma, kai skolininkas ar kitas asmuo įstatymų nustatyta tvarka, prasidėjus vykdymo procesui, ginčija vykdomąjį dokumentą, kurio pagrindu atliekamas išieškojimas, kai trečiasis asmuo

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

ginčija kitų asmenų sudarytą sandorį, kurio pagrindu teismo ar arbitražo priimto sprendimo vykdymo procesas jau prasidėjo. Ši laikinoji apsaugos priemonė gali būti taikoma ir tais atvejais, kai vykdomąjį dokumentą ar sandorį ginčija ne skolininkas, o kitas suinteresuotas asmuo.

LApT pažymėjo, kad CPK 145 straipsnio 1 dalies 10 punkte numatyta laikinoji apsaugos priemonė – išieškojimo vykdymo procese sustabdymas – paprastai taikoma tais atvejais, kai paduodamas skundas dėl antstolio veiksmų, taip pat tokių procesinių priemonių taikymo gali būti prašoma kasacinio skundo padavimo toje pačioje byloje, kurioje turi būti vykdomas įsiteisėjęs teismo sprendimas, ar prašymo atnaujinti procesą toje pačioje byloje atvejais. Todėl įsiteisėjusio teismo procesinio sprendimo, priimto kitoje byloje, vykdymo laikinas uždraudimas per laikinųjų apsaugos priemonių institutą akivaizdžiai paneigtų CPK 18 straipsnyje įtvirtintą teismo sprendimo, nutarties, įsakymo ar nutarimo privalomumo principą. Privalomumas reiškia, kad teismo sprendime ar kitokiame procesiniame dokumente esančių nurodymų privalo paisyti visi asmenys – tiek dalyvavę, tiek ir nedalyvavę nagrinėjant bylą. Išieškojimas, vykdamas teismo sprendimą, gali būti stabdomas tik įstatymo leidėjo nustatytais išimtiniais atvejais, kai ieškinių užtikrinimas kitomis priemonėmis negalimas.

Kai reiškiamas reikalavimas pakeisti sutartinius teisinius santykius, šalių sutartiniai teisiniai santykiai modifikuojami teismo sprendimo pagrindu, toks sprendimas neturi būti vykdomas priverstine tvarka.

Lietuvos apeliacinis teismas atkreipė dėmesį, kad ieškovė tapatina teismo sprendimo privalomumą ir priverstinį vykdymą. Visi teismo sprendimai šalims yra privalomi (CPK 18 straipsnis), tačiau ne visi sprendimai gali būti priverstinai vykdomi.

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

Tokio ieškinio dalyko, kokį suformulavo ieškovė, patenkinimo atveju teismo sprendimas nereikalautų priverstinio vykdymo – teismo sprendimo teisinė galia realizuotųsi *ipso facto* (savaime pagal faktą). Užtikrinti įvykdymą to, ko faktiškai nereikės vykdyti, kaip teisingai pažymėjo pirmosios instancijos teismas, nėra būtina ir įprastai negalima.

Teismas, sprenddamas klausimą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, nenagrinėja ginčo tarp šalių iš esmės, o vertina aplinkybes, ar tuo atveju, jeigu teismas patenkintų pareikštus reikalavimus, nebūtų kliūčių tokiam teismo sprendimui įgyvendinti. Taigi, neegzistuojant teismo sprendimo neįvykdymo rizikai, nėra teisinio pagrindo taikyti laikinąsias apsaugos priemones ieškinio reikalavimų įvykdymui užtikrinti. Analogiškai pasisakytina ir dėl išvestinio ieškovės reikalavimo pakeisti notaro vykdomuosius įrašus.

Civilinėje byloje Nr. e2-1728-241/2019, nagrinėdamas bankrutuojančios įmonės kreditorių reikalavimo tvirtinimo klausimą, Lietuvos apeliacinis teismas nurodė, kad esminę reikšmę pakartotiniam teismo patvirtinto finansinio reikalavimo tikrinimui turi objektyvios priežastys, dėl kurių pareiškėjui negalėjo būti žinomos aplinkybės, patvirtinančios aiškiai nepagrįsto reikalavimo buvimą. Bankroto teisės normose nustatyta teisė tikslinti kreditoriaus reikalavimą nesuteikia galimybės bankroto proceso dalyviams patvirtinus kreditorių finansinius reikalavimus tikslinti bei peržiūrėti nesant tokio teisės aktuose nustatyto pagrindo. Kreditorių finansinių reikalavimų tikslinimas yra galimas tik paaiškėjus naujoms aplinkybėms, kurios iki tol nebuvo žinomos, dėl kurių reikalavimo patenkinimas neblaikytinas teisėtu ir pagrįstu bei dėl kurių teismas nėra pasisakęs įsiteisėjusia nutartimi.

Bankrutuojančios (bankrutavusios) įmonės kreditoriai gali ginčyti kitų kreditorių finansinius reikalavimus dviem būdais – apeliacinės instancijos teismui apskųsdami neįsiteisėjusią nutartį, kuria buvo patvirtinti kreditorių reikalavimai, arba pateikdami teismui prašymą patikslinti kreditorių, kurių reikalavimai patvirtinti įsiteisėjusiomis nutartimis, sąrašą, prašyme nurodydami naujas (iki tol nežinomas) aplinkybes, dėl kurių reikalavimo patenkinimas nebelaikytinas teisėtu ir pagrįstu ir dėl kurių teismas nėra pasisakęs įsiteisėjusia nutartimi. Pagal pareiškėjos pateikto prašymo faktinį pagrindą ir dalyką buvo pasirinktas antrasis kreditoriaus finansinio reikalavimo ginčijimo būdas. Atitinkamai pirmosios instancijos teismas pareiškėjos prašymo pagrįstumą turėjo vertinti ne pagal CPK, o pagal Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo (toliau – ĮBĮ) normas ir šios nutarties 24–26 punktuose nurodytą kasacinio teismo praktiką.

LApT pažymėjo, kad teisingam klausimo išsprendimui turėjo būti vertinama ne praleisto termino trukmė ir jo atnaujinimo galimybės, o tai, ar ginčijamas finansinis reikalavimas yra akivaizdžiai nepagrįstas, taip pat tiriamos objektyvios priežastys, dėl kurių pareiškėjai negalėjo būti žinomos aplinkybės, patvirtinančios aiškiai nepagrįsto reikalavimo buvimą, įvertinta tai, ar pareiškėjos nurodytos aplinkybės dėl reikalavimo nepagrįstumo laikytinos naujomis, ar dėl šių aplinkybių yra pasisakęs teismas įsiteisėjusiomis nutartimis. Vertindamas šių aplinkybių visumą, teismas turėjo atsižvelgti ir į bankroto proceso paskirtį bei tikslą, t.y. per bankroto procedūrų vykdymą užtikrinti, kad būtų visiškai ar bent iš dalies patenkinti įrodymais pagrįsti bankrutuojančios įmonės kreditorių reikalavimai bei apsaugoti bankrutuojančios įmonės ir jos kreditorių interesai.

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

Civilinėje byloje Nr. [e2-1730-585/2019](#), nagrinėdamas sprendimo dėl įmonės pabaigos nepriėmimo pagrįstumo klausimą, LApT išaiškino, kad atsižvelgiant į byloje susiklosčiusią situaciją, kai kreditoriai siekia išsiaiškinti, ar įmonės turto pardavimo sandoriai buvo ekonomiškai pagrįsti ir naudingi įmonei, ir inicijuoja kreditorių susirinkimo klausimų nagrinėjimo atidėjimą, sprendimo dėl įmonės pabaigos priėmimas šioje bankroto proceso stadijoje neatitiktų kreditorių interesų, tokiu sprendimu būtų paneigta kreditorių teisė atlikti jų reikalavimams patenkinti skirto bankrutavusios įmonės turto panaudojimo efektyvumo kontrolę.

Civilinėje byloje Nr. [e2-1748-236/2019](#), sprenddamas žyminio mokesčio mokėjimo klausimą, Lietuvos apeliacinis teismas sutiko su apeliante, kad CPK 80 straipsnio 1 dalies 4 punkto c papunktyje nėra įtvirtintas tiesioginis reikalavimas mokėti žyminį mokestį atskirai už kiekvieną pareikštą reikalavimą. Vis dėlto teismas pažymėjo, kad teikiant to paties pobūdžio reikalavimus arba įsipareigojimus, pagrįstus ta pačia medžiaga fakto ir teisės klausimais, kai kiekvienas reikalavimas atskirai galėtų būti atskiro ieškinio dalykas, ieškinio suma nustatoma atskirai pagal kiekvieno ieškovo reikalavimą.

LApT nurodė, kad kiekviename iš ginčo pirkimų apeliančės keliami reikalavimai galėtų būti reiškiami atskiruose ieškiniuose, t. y. ieškinio reikalavimai galėtų būti išskaidyti, nes kiekvienas reikalavimas turėjo atskirą ieškinio pagrindą ir dalyką. Priešingai nei nurodė apeliančė, teismas sprendė, kad jie nėra tarpusavyje susiję vien dėl to, kad du skundžiami sprendimai priimti iš esmės tais pačiais motyvais. Teismo vertinimu, apeliančė, pasirinkdama tokį savo veikimo variantą

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

(pareiškdamą vieną ieškinį užuot pareiškusi du atskirus ieškinius), siekė nepagrįstai sutaupyti valstybės sąskaita. Toks veiksmas pažeidžia teisingumo ir asmenų lygiateisiškumo principus, todėl negali būti pateisinamas nevisiškai aiškiu teisiniu reglamentavimu.

Civilinėje byloje Nr. [e2A-628-330/2019](#), pasisakydama dėl rašytinių sutarčių formos, LApT Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija pažymėjo, kad nei CK, nei ginčo preliminariojoje sutartyje nėra nustatyta, kad rašytinės formos sutartys turi būti spausdinto, o ne rašytinio (ranka rašyto) teksto. Apeliacinės instancijos teismo vertinimu, vien tai, kad sutarties pakeitimai buvo įrašyti ranka, bet neatspausdinti, nepaneigė šalių valios ir to, kad tokie pakeitimai buvo sudaryti raštu ir atitiko rašytinės formos reikalavimą.

Civilinėje byloje Nr. [2-1455-516/2019](#), sprenddamas atleidimo nuo žyminio mokesčio pagal CPK 83 straipsnio 1 dalies 8 punktą klausimą, Lietuvos apeliacinis teismas nurodė, kad aiškinimas, jog asmuo byloje, pradėtoje specifinį teisinį statusą įgijusio asmens iniciatyva, būtų atleidžiamas tik nuo žyminio mokesčio mokėjimo už tokioje byloje pateiktus apeliacinius ar kasacinius skundus, bet ne už prašymą atnaujinti procesą byloje, kurioje jis buvo atsakovu ir (ar) teikė apeliacinį skundą, neatitiktų įstatymo leidėjo tikslų bei prieštarautų teisingumo, protingumo ir sąžiningumo principams.

Civilinėje byloje Nr. [e2-1306-943/2019](#), nagrinėdamas žyminio mokesčio atidėjimo klausimą, LApT nurodė, kad aplinkybė, jog asmeniui atstovauja advokatas, nepatvirtina to asmens turtinės padėties. Teisė naudotis profesionalių atstovų (advokatų) teisinėmis

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

paslaugomis negali būti suvaržyta, juolab kad įstatymu nedraudžiama advokato paslaugomis besinaudojantį asmenį atleisti nuo dalies žyminio mokesčio mokėjimo, todėl vien toks faktas pats savaime negalėtų tapti kliūtimi spręsti atleidimo nuo dalies žyminio mokesčio klausimą. Teismai, vertindami byloje dalyvaujančio asmens galimybes sumokėti žyminį mokestį, t. y. jo turtinę padėtį, neturėtų vadovautis prielaidomis apie galimai sumokėtą pagal susitarimą atlyginimą už advokato teisinę pagalbą, vertinti, kad susitarimo su advokatu dėl teisinės pagalbos teikimo sudarymas įrodo, jog asmuo turi galimybę sumokėti žyminį mokestį.

Civilinėje byloje Nr. [e2-1352-1120/2019](#), pasisakydamas dėl nutarties, kuria buvo atsisakyta atnaujinti terminą ir priimti atskiruosius skundus, teisėtumo ir pagrįstumo, LApT nurodė, kad byloje nėra duomenų, jog Vilniaus apygardos teismo 2016 m. gruodžio 28 d. ir 2019 m. gegužės 3 d. nutartys buvo įteiktos (išsiųstos per EPP) advokatui. Pirmosios instancijos teismas skundžiamoje 2019 m. liepos 17 d. nutartyje padarė nepagrįstą ir CPK 129 straipsnio 3 dalyje įtvirtintam teisiniam reglamentavimui prieštaraujančią išvadą, kad atsakovams apie Vilniaus apygardos teismo 2016 m. gruodžio 28 d. ir 2019 m. gegužės 3 d. nutartis tapo žinoma 2019 m. birželio 5 d., t. y. Vilniaus apygardos teismo nutarties, kuria minėtiems atsakovams buvo paskirtas kuratorius, priėmimo dieną.

Advokatas 2019 m. liepos 9 d. pateikė Vilniaus apygardos teismui prašymą suteikti EPP prieigą prie civilinės bylos kortelės. Advokatas teismui pateikė 2019 m. liepos 8 d. sudarytų sutarčių dėl teisinių paslaugų išrašų kopijas, iš kurių matyti, kad atsakovai suteikė advokatui įgaliojimus atstovauti jiems teisme, nagrinėjant civilines bylas, ir jose jų vardu atlikti

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

visus procesinius veiksmus. Vilniaus apygardos teismas šio prašymo pagrindu minėtam advokatui suteikė EPP priegią prie civilinės bylos kortelės. Kaip minėta, Vilniaus apygardos teismo 2016 m. gruodžio 28 d. nutartis minėtam advokatui per EPP buvo išsiųsta dar 2016 m. gruodžio 28 d., tačiau atsižvelgiant į tai, kad įgaliojimus veikti šioje civilinėje byloje atsakovų vardu advokatas gavo tik 2019 m. liepos 8 d. pasirašytų sutarčių dėl teisinių paslaugų pagrindu, laikytina, kad Vilniaus apygardos teismo 2016 m. gruodžio 28 d. nutarties įteikimo šiam atsakovų atstovui diena yra 2019 m. liepos 8 d. Byloje nėra ginčo dėl to, kad 2019 m. liepos 8 d. advokatui, kuris byloje atstovauja atsakovams, buvo žinoma ir Vilniaus apygardos teismo 2019 m. gegužės 3 d. nutartis, todėl konstatuotina, kad Vilniaus apygardos teismo 2016 m. gruodžio 28 d. ir 2019 m. gegužės 3 d. nutarčių apskundimo termino, nustatyto CPK 335 straipsnio 1 dalyje, eiga prasidėjo 2019 m. liepos 9 d. (CPK 73 straipsnio 3 dalis) ir baigėsi 2019 m. liepos 15 d.

Advokatas atsakovų atskiruosius skundus dėl minėtų nutarčių pateikė teismui paskutinę termino dieną – 2019 m. liepos 15 d., t. y. atskirieji skundai buvo paduoti teismui nepraleidus CPK 335 straipsnio 1 dalyje nustatyto 7 dienų termino, todėl Vilniaus apygardos teismas skundžiamoje 2019 m. liepos 17 d. nutartyje nepagrįstai sprendė termino atnaujinimo klausimą ir nepagrįstai bei neteisėtai dėl termino atskiriesiems skundams paduoti praleidimo nepriėmė minėtų atskirųjų skundų.

Civilinėje byloje Nr. [e2-1763-585/2019](#), sprenddamas klausimą dėl bankroto administratoriaus teisės ginčyti antstolio veiksmus bankroto byloje, LApT nurodė, kad bankroto bylą nagrinėjančiam teismui įstatymu nėra priskirtas antstolio, vykdančio ne bankroto byloje esantį vykdomąjį

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

dokumentą, veiksmų teisėtumo vertinimas. Antstolio veiksmų teisėtumo teisminė kontrolė vykdoma specialia CPK XXXI skyriuje nustatyta tvarka. Todėl administratoriaus, nesutinkančio su antstolio veiksmais vykdomojoje byloje ir juos ginčijančio, teisminės teisių apsaugos galimybė numatyta CPK 510 straipsnyje, t.y. paduodant skundą ypatingosios teisenos tvarka.

Civilinėje byloje Nr. e2-1752-585/2019, spręsdamas praleisto termino atnaujinimo klausimą, LApT nurodė, kad maža termino praleidimo trukmė savaime nelaikytina svarbia termino praleidimo priežastimi, sudarančia pagrindą praleistą terminą savaime atnaujinti. Be to, kaip pagrįstai pažymėjo ir pirmosios instancijos teismas, atsižvelgdamas į tai, kad trys dienos sudaro beveik pusę skundžiamo termino, nėra pagrindo pripažinti, jog terminas praleistas nežymiai ir tai neturės įtakos proceso trukmei. Tačiau atnaujinus terminą skundai paduoti dėl apelianto nurodomų, t.y. nesvarbių, priežasčių būtų iš esmės paneigti kitų dalyvaujančių byloje asmenų teisėti lūkesčiai, kad pasibaigus apskundimo terminui teismo nutartis įsiteisės ir teisinis santykis bus nustatytas, o todėl – aiškus ir stabilus, būtų visiškai ignoruojami civilinio proceso koncentracijos ir ekonomiškumo principai, skundo nagrinėjimo apeliacine tvarka laikotarpiu būtų suteikiama galimybė be teisėto pagrindo pratęsti ir taip vilkinti procesą, neįgyvendinamas įstatyme nustatytas reikalavimas dalyvaujantiems byloje asmenims sąžiningai naudotis jiems priklausančiomis procesinėmis teisėmis ir jomis nepiktnaudžiauti.

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

Civilinėje byloje Nr. [e2-1758-236/2019](#), sprenddamas dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo klausimą nagrinėjant iš viešųjų pirkimų teisinių santykių kylantį ginčą, LApT nurodė, kad iš byloje esančių duomenų matyti, jog perkamas prietaisas yra finansuojamas iš 2019 metų valstybės biudžeto, o byloje esantis Sveikatos apsaugos ministerijos elektroninis laiškas patvirtina, kad nėra galimybės nurodytos sumos perkelti į 2020 metus. Atsižvelgdamas į šiuos duomenis, LApT darė išvadą, kad laikinųjų apsaugos priemonių taikymas nagrinėjamu atveju gali sukliudyti atsakovei laiku įsigyti prietaisą, o tai savo ruožtu gali turėti įtakos neigiamiems padariniams ligoninės pacientų sveikatai atsirasti, jiems netekus galimybės būti gydomiems pasitelkiant naujausią medicinos įrangą, taip pat kiltų grėsmė ir Lietuvos Respublikos Konstitucijos ginamoms vertybėms – žmogaus teisei į sveikatą ir kokybišką medicinos pagalbą. Dėl to situacija vertintina kaip išskirtinė ir dėl viešojo intereso prioritetetas skiriamas pirkimo objektui.

Apeliacinės instancijos teismas, atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta pirmiau, sprendė, kad ieškovės prašomos taikyti laikinosios apsaugos priemonės nepagrįstai suteikia pranašumą vienai iš ginčo šalių (ieškovei), ginant jos galimai pažeistas teises, neatitinka proporcingumo ir ekonomiškumo principų bei labiau pažeidžia nei užtikrina viešąjį interesą.

Civilinėje byloje Nr. [e2A-632-464/2019](#), pasisakydama dėl teismo sprendimo turinio reikalavimų, LApT Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija nurodė, kad teismo sprendimo turinio reikalavimai yra nustatyti CPK 270 straipsnyje. Šio straipsnio 4 dalyje nurodyta, iš kokių elementų turi būti sudaryta motyvuojamoji teismo sprendimo dalis. Nurodęs, kokias aplinkybes nustatė, teismas turi pateikti įrodymų, kuriais grindžiamos teismo išvados,

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

vertinimą, argumentuoti, kuriuos įrodymus atmeta ir kodėl, taip pat nurodyti įstatymus ir (ar) kitus teisės aktus, kuriais teismas vadovavosi, bei kitus teisinius argumentus. Tik tokio turinio teismo sprendimas atitinka teisėtumo ir pagrįstumo reikalavimus.

Civilinėje byloje Nr. [2A-820-585/2019](#), sprenddamas įmonės vadovo atsakomybės klausimą dėl laiku neinicijuoto bankroto proceso, LApT nurodė, kad įmonės vadovui nustatomi kiti darbo ir elgesio standartai, kadangi jį su įmone saisto fiduciarinės pareigos, be to, jis turi užtikrinti tinkamą ir nenutrūkstamą įmonės darbą, todėl savo laikino nedarbingumo metu atsakovė turėjo pasirūpinti savo pavadavimu ir įmonės veiklos bei vadovavimo tęstinumu. Šios pareigos nevykdymas neatleidžia jos nuo pareigos atsakyti už nurodytu laikotarpiu jai, kaip įmonės vadovei, kilusias pareigas.

Įmonės vadovas, būdamas atsakingas už jos kasdienę veiklą, turi veikti taip, kad tai geriausiai atitiktų įmonės interesus, o tai reiškia, kad veiksmai, dėl kurių įmonei gali būti padaryta žala ar ji gali didėti, turi būti nutraukti nedelsiant. Todėl, teisėjų kolegijos vertinimu, atsakovė, kaip įmonės vadovė, galiojant minėtai ĮBĮ 8 straipsnio 1 dalies redakcijai, jos vadovaujamai įmonei tapus nemokiai, turėjo pareigą nedelsdama kreiptis į teismą dėl bankroto bylos iškelimo per protingą terminą.

Civilinėje byloje Nr. [e2-1754-241/2019](#), sprenddamas bankroto bylos pagal kreditoriaus pareiškimą iškelimo klausimą, LApT pažymėjo, kad teismų praktikoje laikomasi pozicijos, jog potencialūs kreditoriai gali inicijuoti įmonei skolininkei bankroto bylą. Tuo atveju, kai kreditoriaus reikalavimas nėra patvirtintas įsiteisėjusiu teismo procesiniu sprendimu, ir skolininkas šį reikalavimą ginčija, sprendžiant, ar

LIETUVOS TEISMAI

Lietuvos apeliacinis teismas

toks asmuo turi teisę inicijuoti skolininkui bankroto bylą, kreditoriaus reikalavimo egzistavimas turi būti įvertinamas preliminariai, atsižvelgiant į kreditoriaus, skolininko pateikiamus ir kitomis teisės aktuose numatytais priemonėmis galimus gauti įrodymus. Jei teismui nekyla didelių abejonių dėl to, kad bylą inicijuojantis asmuo yra kreditorius, tokio asmens pareiškimas dėl bankroto bylos iškėlimo skolininkui turi būti priimamas ir nagrinėjamas. Bankroto bylos iškėlimo stadijoje teismas nesprenžia klausimo dėl kreditoriaus finansinio reikalavimo pagrįstumo ir teisėtumo. Tuomet, kai įmonė, kuriai prašoma iškelti bankroto bylą, ginčija pareiškime dėl bankroto bylos iškėlimo nurodytą skolą, ši skola neįskaičiuojama į bendrą pradelstų įsipareigojimų masę, o apie įmonės (ne)mokumą sprendžiama pagal kitus byloje esančius duomenis.

Civilinėje byloje Nr. [2-1771-450/2019](#), pasisakydamas dėl prašymo skirti baudą teisingumo, LAPT pažymėjo, kad prašymas skirti baudą neįvykdžius teismo reikalavimo pateikti rašytinius duomenis per nustatytą terminą turi būti teikiamas ir sprendžiamas pirmosios instancijos teisme, kuris tokį įpareigojimą priėmė CPK nustatyta tvarka.

Civilinėje byloje Nr. [e2-1351-781/2019](#), sprenddamas nutarties (ne)skundžiamumo klausimą, LAPT nurodė, kad įstatyme nėra numatyta galimybė skųsti pirmosios instancijos teismo nutarties dėl bylos perdavimo kitam teismui sustabdžius bylą dėl to, kad atsakovui iškelta bankroto byla, ir dėl bylos perdavimo bankroto bylą nagrinėjančiam teismui, todėl pripažino, kad tokia nutartis negali būti skundžiama.

Pastaba. Lietuvos apeliacinio teismo apžvalgoje pateikiamos neoficialios procesinių sprendimų santraukos, parengtos tik siekiant informuoti.

Parengė Lietuvos apeliacinio teismo
Teismų praktikos skyrius

Gedimino pr. 40, LT-01503 Vilnius
Tel. (8 70) 663 685, faks. (8 70) 663 060
apeliacinis@apeliacinis.lt
www.apeliacinis.lt

Vilnius, 2019 m.